

# Một vị máu đắng miệng, một giọt lệ phần nộ trong mắt

Menras André Marcel Hồ Cương Quyết.

Nguyên văn bài viết bằng tiếng Pháp (bên dưới bản dịch tiếng Việt) có nhan đề: **Un goût de sang à la bouche, une larme de colère dans les yeux** - Vị máu trong miệng và nước mắt trào lên trong mắt.. Bản Việt dịch thật hay. (Thiếu Khanh).

\*\*\*

Hôm nay, ngày 18-7, lại rất đau đớn và đầy phần nộ! Tôi đã xem những bức ảnh – không cắt dán lấp ghép – của những công an quân áo màu lục hay màu lam, đội mũ, đi ủng, hay những công an mặc thường phục; họ xô đẩy, lôi kéo, đấm đá; họ đá cả vào mặt một thanh niên đã ngã xuống. Những bức ảnh này chụp điều mọi người đều chứng kiến trên đường phố.

Cứ tưởng tượng bạo lực và sỉ nhục là như thế nào trong bót cảnh sát cửa đóng kín.

Những người bảo vệ nhân dân đủ mọi hạng kia, quý ông thật can đảm! Cao làm sao, uy danh quý ông đem lại cho đồng phục của mình, cho những lãnh đạo đã sai khiến quý ông!

Khi xem các ảnh đó, hơi hám của chế độ cũ trở lại trong ký ức tôi, và một vị máu mặn đắng trở lại trong miệng. Vị máu mà tôi đã hơi quên, nhưng các ông lại mang nó về gay gắt trên môi trên lưỡi. Đó là cái vị mà tôi đã nếm qua dưới chân bức tượng Thủy quân Lục chiến ở Sài Gòn khi tôi treo lá cờ Giải phóng, và mặt vụ của Thiệu tay cầm đá đã động quyền cước mạnh mẽ đánh tôi rách da sọ! Tôi lại còn được ném chính cái vị máu ấy lúc hứng dùi cui mưa trên đầu, khi chúng tôi kháng cự việc chúng đày những người anh em tù đi Côn Đảo trong sân khu BC của Chí Hoà; lúc đầu tôi không ngừng va đập vào mỗi nấc thang, vì bị lũ “đầu trâu mặt ngựa”, đi ủng và mang dùi cui, nắm chân kéo lên xà lim biệt giam.

Khi dân chúng càng biểu lộ lòng kiêu hãnh, sự phần nộ chính đáng của mình, thì hành xử của các ông càng giống như của bọn tay sai của Nguyễn Văn Thiệu và bè lũ! Tôi hổ thẹn cho các ông. Tôi hổ thẹn về lòng thù hận của các ông khi hành hạ những công dân lương thiện, ôn hoà và can đảm; về sự hèn nhát của các ông trước bọn cướp trung quốc, trong khi chúng tiếp tục công khai giết, cướp, sỉ nhục, làm sạt nghiệp những ngư dân của chúng ta: phá hoại các tàu bè của chúng ta trong vùng đặc quyền kinh tế! Hổ thẹn, phần nộ, và buồn!

Cho đến nay, tôi vẫn tự kiểm chế không nói huých tẹt với các ông sự thực về các ông. Tôi đã ngây thơ, quá cả tin, nghĩ rằng các ông đủ thông minh, có trách nhiệm, tôn trọng dân chúng, rằng những phản ứng co rúm đầu tiên của các ông chỉ là do bị động trước sự kiện đường đột, rằng các ông sẽ lấy lại được bình tĩnh và cho phép sự phản đối ôn hoà và hợp pháp này được biểu thị. Nhưng không, các ông vẫn ngoan cố, các ông còn căm đoán cứng rắn hơn, các ông đàn áp. Các ông đã vượt qua cái ngưỡng có thể chịu đựng được.

Đừng mong rằng tôi sẽ làm giống như một số người bạn tôi, cựu tù nhân chính trị của chế độ Sài Gòn. Nhân danh một quá khứ quang vinh, họ im lặng cam chịu chấp nhận những khốn khổ thâm hiệntại. Họ sợ phải lên tiếng cùng với thế hệ thanh niên của họ đang xuống đường. Họ bám víu vào hình ảnh đầy hào quang của họ trong quá khứ và nhắm mắt trước những hình ảnh hiện tại vì sợ bị chóng mặt hay buồn nôn. Tôi rất mến những người bạn này, nhưng cũng rất thương cho họ. Chắc họ khổ tâm lắm! Khổ tâm hơn tôi nhiều. Chắc hẳn họ cảm thấy rất rõ những hy sinh ngày trước của mình bị phản bội, được tán tụng mỗi ngày chỉ để bị chà đạp thô bạo hơn! Tôi đơn giản hy vọng rằng những hành xử man rợ và phản quốc, mà những hình ảnh biểu tình ngày 17 tháng 7 tại Hà Nội đã cho tôi thấy, sẽ đánh thức dậy lòng can đảm trong tuổi hai mươi của họ... và làm cho họ khoẻ mạnh hơn. Tuổi trẻ ngày hôm nay cần đến một hình ảnh sống động và đàng hoàng của họ!

Bằng những hành động trấn áp ngày càng bạo liệt, một số lãnh đạo của chế độ hiện đang chui vào cùng một rọ với bọn du thủ du thực vô tổ quốc của chế độ cũ. Họ gây ra cùng một loại dị ứng trong dân chúng trước đám công an, chìm hay nổi, tràn ngập, ngày càng hung hãn. Họ tạo ra điều kiện cho sự sụp đổ từ bên trong rất có hại cho Việt Nam, bởi vì phong trào yêu nước, ôn hoà và dân chủ, đã hiển lộ giữa ban ngày, sẽ không dừng lại.

Trước làn sóng đang dâng lên, hợp pháp, lành mạnh và cứu rỗi, sự đàn áp sẽ lên đến những mức nào trong cái bản thù, sự hãi sợ, và sự ngu xuẩn? Có phải người ta sẽ mở lại các trại tập trung? Có phải người ta sẽ xử dụng xe tăng theo kiểu Thiên An Môn? Có phải người ta sẽ bắn vào quần chúng? Tra tấn? Thủ tiêu? Liệu có ai ngây thơ đến độ tin rằng nhân dân Việt Nam cũng giống như nhân dân Trung Quốc, và sẽ cúi đầu trước roi vọt? Bởi vì phong trào đã âm ỉ từ lâu như thế, và đã tiến lên như thế, sẽ không dừng lại. Đó không phải là một phong trào bột phát lửa rơm của sinh viên: nó đã tụ hợp được trên những điểm mấu chốt những trí thức có tiếng tăm, có quá khứ ái quốc đầy uy tín, được kính trọng và được lắng nghe, những quân nhân mà sự vinh quang phục vụ tổ quốc cũng như sự liêm khiết không ai có thể nghi ngờ. Nó bắt rễ rất sâu trong quá khứ yêu nước và trong văn hoá đại chúng.

Quả là đến lúc dừng lại cúi đầu, để mở mắt nhìn và để lắng tai nghe: con đường đàn áp là bế tắc. Hỡi quý ông mang cúi đầu, cái vị máu trong miệng đó, và cái nỗi thịnh nộ đó, mà mỗi ngày các phản ứng hèn hạ của quý ông mỗi làm cho thêm người cùng ném trái, đang đưa quý ông, và gia đình, và cả đất nước này đến thảm họa. Mà kẻ hưởng lợi độc nhất là xâm lược Bắc Kinh.

Chỉ có một lối thoát, chỉ có một lối ra duy nhất cho tất cả những vấn đề liên quan đến công cuộc bảo vệ quốc gia, nền độc lập dân tộc, việc hiện đại hoá nền kinh tế. Đó là nhanh chóng và can đảm mở cánh cửa dân chủ, mở ra cuộc đối thoại tự do với các công dân, khuyến khích họ thực sự tham gia một cách tích cực vào những quyết định trọng đại. Không có gì, không có ai, không một đảng nào có thể tước đoạt lâu dài những quyền tối thượng đó của nhân dân, không có thế lực nào có thể bóp nghẹt hơi thở lành mạnh và cần thiết của lòng yêu nước. Điều này đúng cho việc bảo vệ các hải đảo và vùng biển cũng như đúng cho tất cả những vấn đề khác của đất nước. Hãy ngừng lại không bịt miệng các công dân, không đâm phán sau lưng họ, không hành hạ họ!

Hôm 5.6.2011, trong lần biểu tình đầu tiên trước cửa Lãnh sự quán Trung Quốc tại thành phố HCM, một lãnh đạo cấp cao của thành phố, mà tôi đã có lần gặp gỡ thân mật, mời tôi đối thoại, cùng với một số người bạn tôi. Vị này gọi tôi là đồng chí. Tôi đã có phản ứng lễ độ nhưng quả quyết khi trả lời rằng danh từ này chưa bao giờ có một ý nghĩa chung nhất và bền vững. Tôi cho rằng có đồng chí khi này và có đồng chí khi khác: hãy cho biết anh làm gì ở đây hôm nay, và tôi sẽ nói tôi có là đồng chí của anh hay không. Bà bán cháo, khi nhập vào dòng biểu tình để biểu lộ một cách ôn hoà sự phẫn nộ của bà, là đồng chí của tôi. Vị lãnh đạo đã mượn kiểu giảng đạo chính trị để nhân danh sự "ôn định chính trị" mà thuyết phục tôi từ bỏ quyền lợi hợp pháp và nhiệm vụ của người công dân yêu nước, mà chính là phải biểu lộ công khai sự phẫn nộ khi đất nước bị xâm lược và nhân dân bị sỉ nhục, phải chăng vị đó là đồng chí của tôi? "Đồng chí" ấy nói về kiểu "ôn định chính trị" nào vậy? Kiểu buông xuôi? Ông ta đang nói gì với tôi vậy? Rằng vấn đề tối cao về độc lập dân tộc là tôi không cần phải lo? Rằng tôi phải ngoan ngoãn về nhà, cầm nín trong tủi hổ, đọc biết qua Internet là những "đồng chí" cấp cao đó thương lượng sau lưng tôi với bọn cướp vẫn đang tiếp tục cướp bóc, về kinh tế, quân sự, chính trị, ngoại giao, văn hoá, đồng thời kích động lòng thù hận trên chính nhân dân họ chống lại tôi? Đó là tình đồng chí mà tôi được trao cho ư? Không, cảm ơn, nghìn lần không, tôi không muốn nhận và tôi buồn nôn. Vì nó sẽ bôi quá nhiều ô uế lên ký ức về những người mà tôi biết bao yêu mến và căm phục, những người với máu trong miệng và trên môi, vâng, chính họ, trong ngục tù của đế quốc, đã cho tôi bài học về ý nghĩa đích thực của danh từ Việt Nam tuyệt đẹp "Đồng chí", tôi – kẻ chưa bao giờ thốt lên chữ đó bằng tiếng Pháp. Vâng, với những người đó, tôi vẫn là, và sẽ luôn luôn là đồng chí, với vinh dự, với tình yêu. Nhưng các ông, những kẻ động võ bằng cúi đầu, những kẻ đạp ủng trên đồng bào đã ngã xuống đất, những kẻ xua loại chó săn hai chân tấn công các công dân trung hậu và hiền hoà, xin các ông đừng gọi tôi là "đồng chí", đừng nói đến "Đảng" với tôi. Các ông đang vận dụng hai chữ đó như thế nào là điều với tôi hoàn toàn xa lạ và không thể chịu đựng được.

Và điều này tăng thêm cho tôi ý chí đem lại cho những chữ này ý nghĩa thực thụ của chúng, để tôi có thể có phần hãnh diện. May mắn thay cho Việt Nam và tương lai của nó, tôi không phải là người cộng sản duy nhất và cũng không là công dân duy nhất suy nghĩ như thế.

**A.M H.C.Q**

**Bản dịch của Hàn Thuỷ**

# Un goût de sang à la bouche, une larme de colère dans les yeux

André Mendras Hồ Cương Quyết

Aujourd'hui, 18 juillet, grosse peine encore et beaucoup de colère! J'ai vu les photos -qui ne sont pas des montages- de policiers en vert, en bleu, casqués, bottés ou en civil qui bousculent, traînent, tapent, qui shootent dans la tête d'un jeune homme à terre. Ces photos ont été prises dans la rue à la vue de tous. On imagine les violences et les humiliations dans le secret des postes de police! Quel courage messieurs les défenseurs du peuple de tous poils! Quel prestige pour l'uniforme que vous portez, pour les dirigeants qui vous commandent! En voyant ces images, des relents d'ancien régime me reviennent en mémoire et un goût de sang qui me revient dans la bouche. Un goût de sang que j'avais un peu oublié mais que vous ramenez bien vivant sur ma langue et mes lèvres. C'est celui que j'ai ressenti au pied de la statue des Thuy Quan Luc Chien de Saïgon quand j'ai planté le drapeau de la libération quand les « mat vu » de Thieu m'ont déchiré le cuir chevelu à grand coups de pierres et de savate! J'ai encore ressenti ce même goût de sang quand les matraques ont plu sur mon crâne lorsque mes frères emprisonnés étaient déportés à Con dao et que nous résistions dans la cour du secteur BC de Chi Hoa ; quand ma tête heurtait interminablement chaque marche d'escalier alors que les « dau tra mat ngua » matraqués et bottés me traînaient par les pieds jusqu'à ma cellule d'isolement.

Plus le peuple manifeste sa fierté, sa légitime colère, plus votre comportement se rapproche de celui des hommes de main du tyran Nguyen Van Thieu et de sa clique! J'ai honte pour vous. J'ai honte de la haine que vous montrez quand vous malmenez les citoyens honnêtes, pacifiques et courageux, de votre lâcheté devant les brigands chinois qui, pendant ce temps, continuent ouvertement de tuer, piller, humilier, ruiner nos pêcheurs : sabotent nos navires dans notre zone économique exclusive! Honte, colère et tristesse! Jusqu'ici, je me suis retenu pour ne pas vous lâcher vos vérités de façon brutale. J'étais naïf, trop confiant, pour penser que vous seriez intelligents, responsables, respectueux du peuple, que vos premières réactions crispées étaient seulement dictées par la surprise, que vous alliez reprendre votre calme et laisser s'exprimer cette pacifique et légitime protestation. Mais non, vous persistez, vous durcissez votre volonté d'interdire, vous réprimez : vous êtes en train de dépasser les bornes du supportable! Ne comptez pas sur moi pour faire comme un certain nombre de mes amis, anciens prisonniers politiques du régime de Saïgon. Au nom du passé glorieux, ils endurent en silence les misères lamentables du présent. Ils ont peur de mêler leur voix à celle de leur jeunesse qui descend dans la rue. Ils s'accrochent à l'éblouissante image de leur passé et ferment les yeux sur celles du présent de peur d'avoir le vertige ou la nausée. J'ai beaucoup d'affection pour ces amis mais je les plains beaucoup. Comme ils doivent être malheureux! Plus encore que moi. Comme ils doivent se sentir trahis dans leurs sacrifices passés chaque jour loués pour mieux les piétiner! J'espère simplement que de tels actes barbares et anti patriotiques que les photos de la manifestation du 17 juillet à Ha Noi m'ont révélés, vont réveiller chez eux le courage de leurs vingt ans...et leur redonner la santé. La jeunesse d'aujourd'hui a besoin de leur image vivante et digne!

Par ces actions policières de plus en plus violentes, certains dirigeants du régime sont en train de se mettre dans le même sac que les voyous apatrides de l'ancien régime. Ils provoquent la même allergie populaire à leurs polices omniprésentes, apparentes ou secrètes, de plus en plus agressives. Ils créent les conditions d'une implosion intérieure si néfaste au Vietnam car le mouvement patriotique, pacifique et démocratique qui se révèle au grand jour ne s'arrêtera pas. Devant cette montée légitime, saine et salvatrice du mouvement populaire de défense de la patrie, jusqu'où ira la répression dans la salissure, la peur et la bêtise? Va-t-on réouvrir des camps? Va-t-on faire appel aux chars façon Thien An men? Va-t-on tirer sur le peuple? Torturer? Assassiner? Qui est si naïf pour penser que le peuple vietnamien est identique au peuple chinois et qu'il pliera sous la cravache? Car ce mouvement ainsi engagé et qui couve depuis si longtemps ne s'arrêtera pas. Ce n'est pas un simple mouvement ponctuel d'étudiants qui s'enflamment: il rassemble sur des points cruciaux des intellectuels de renom, au passé patriotique prestigieux, respectés et écoutés, des militaires dont la gloire patriotique et l'intégrité ne peut être contestée par personne. Il a des racines profondes dans le passé patriotique et la culture populaire.

Il est grand temps d'arrêter la matraque, d'ouvrir les yeux et d'écouter: il n'y a pas d'issue dans la voie répressive. Messieurs les matraqueurs, ce goût de sang dans la bouche et cette colère que chaque jour vos lâches réactions font plus largement partager vous mènent, vous, vos familles et le pays à la catastrophe. Au seul profit de l'agresseur de Pékin.

Il n'y a qu'une seule issue, une seule et unique issue à tous les problèmes qui touchent à la protection de la nation, à l'indépendance du pays, à sa modernisation économique. C'est d'ouvrir rapidement et courageusement la porte à la démocratie, à la concertation libre avec les citoyens, encourager leur participation active et réelle aux décisions majeures. Rien, aucune personne ni aucun parti ne pourra durablement confisquer ces droits souverains du peuple, aucune force ne pourra étouffer cette saine et nécessaire respiration patriotique. Ceci est vrai pour la défense des îles et de la mer comme pour toutes les autres questions nationales. Cessons de bâillonner les citoyens, de négocier dans leur dos, de les malmener!

Le 05 06 2011, lors de la première manifestation devant le consulat de Chine à HCM ville, j'étais invité à dialoguer avec un certain nombre de mes amis par un haut responsable du Parti de HCM ville que j'avais amicalement rencontré par ailleurs. Il m'a appelé camarade. J'ai poliment mais fermement réagi en lui disant que ce mot n'avait jamais eu de sens général et définitif. Pour moi, il y a camarade et camarade : dis-moi ce que tu fais ici et aujourd'hui et je te dirai si oui ou non je suis ton camarade. La vendeuse de soupe qui dans la rue se joint à la manifestation pour exprimer pacifiquement sa colère est ma camarade. Est-il mon camarade le leader qui emprunte une rhétorique politique pour me persuader, au nom de « la stabilité politique », de renoncer au droit légitime et au devoir de chaque patriote qui est d'exprimer ouvertement sa colère quand son pays est agressé et son peuple humilié? De quel genre de « stabilité politique » me parle-t-il ce « camarade »? Celle du renoncement? Qu'est-il en train de me dire? Que la question suprême de la défense de la souveraineté nationale ne me concerne pas? Que je dois rentrer chez moi sagement, me taire dans la honte, apprendre par internet que de grands « camarades » négocient dans mon dos avec les pirates qui continuent leurs pirateries, économiques, militaires, politiques, diplomatiques, culturelles tout en mobilisant contre moi la haine de leur peuple? C'est cela la camaraderie qu'on me propose? Non merci, mille fois non, je n'en veux pas et j'en ai la nausée. Elle salirait trop la mémoire de ceux que j'ai tant aimés et admirés et qui m'ont appris, eux, sang sur la bouche et sur les lèvres dans la prison de l'impérialisme le véritable sens de ce magnifique mot vietnamien « Dong Chi », moi qui ne l'avais jamais encore prononcé en français. Oui, de ceux-là, je reste et resterai toujours le camarade, avec honneur, avec amour. Mais vous qui maniez la matraque et qui pratiquez le coup de botte sur vos compatriotes à terre, vous qui lâchez les chiens furieux à deux pattes sur de braves et paisibles citoyens, ne m'appellez plus « camarade », ne me parlez pas de « Parti ». Ce que vous êtes en train de faire de ces deux mots m'est complètement étranger et insupportable.

Et cela me renforce dans ma volonté de leur redonner un vrai sens dont je puisse tirer fierté. Heureusement pour le Vietnam et son avenir, je ne suis pas le seul communiste ni le seul citoyen à penser ainsi.

### **A.M.H.C.Q.**

*André Menras là một trong hai người Pháp đã dũng cảm phát cao cờ Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam trước toà nhà Quốc hội của chính quyền Sài Gòn và rải truyền đơn đòi độc lập, hoà bình cho VN vào năm 1970. Hành động này khiến ông bị bắt giam rồi bị trục xuất về nước. Về Pháp, ông viết cuốn "Thoát khỏi ngục tù Sài Gòn – chúng tôi tố cáo" được in ra rất nhiều thứ tiếng.*

*Ngày 1.12.2010, Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết đã trao quyết định nhập quốc tịch VN cho ông Menras André Marcel (tên VN là Hồ Cương Quyết).*

*Ông vừa hoàn thành bộ phim tài liệu dài 1 tiếng "Nỗi đau Hoàng Sa Việt Nam" nhằm gây quỹ giúp những người vợ góa, những đứa trẻ mồ côi và những ngư dân mất tài sản có thể tiếp tục bám biển, tiếp tục tự hào là ngư dân Việt Nam ở các vùng biển miền Trung.*

*Ông đã từng đi biểu tình phản đối Trung Quốc gây hấn ngày 5 tháng 6 tại Sài Gòn.*